

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1892. Första Kammaren. N:o 4.

Onsdagen den 16 november.

Kammaren sammanträdde kl. 2.30 e. m.

Herr *Ryding* tillkännagaf, att han den 2 innevarande månad infunnit sig vid riksdagen.

Vidare anmälde herr *Bergman* sin ankomst till riksdagen.

Justerades protokollen för den 28 och 29 sistlidne oktober.

Anmälades och bordlades särskilda utskottets nedannämnda utlåtanden:

n:o 1, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående förbättrad härordning äfvensom i anledning af inom Riksdagen väckta motioner i dithörande ämnen;

n:o 2, i anledning af ej mindre Kongl. Maj:ts proposition angående förändrad lydelse i vissa delar af värnpliktslagen den 5 juni 1885 än äfven väckta motioner om ändring i samma lag;

n:o 3, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående afskrifning af de å viss jord hvilande grundskatter m. m. äfvensom inom Riksdagen i ämnet väckta motioner;

n:o 4, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående ändring i lagen om lindring i rustnings- och roteringsbesvärerna den 5 juni 1885 äfvensom inom Riksdagen väckta motioner i samma ämne;

n:o 5, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående upphörande af de enligt förordningen den 5 oktober 1889 angående

bevillningsafgifter för särskilda förmåner och rättigheter utgående bevilningsafgifter af frälseegendomar och lotshemman; samt

n:o 6, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående anslag under riksstatens femte hufvudtitel med anledning af föreslagna ändringar dels i värnpligtslagen den 5 juni 1885, dels i lagen angående lindring i rustnings- och roteringsbesvären af samma dag.

Herr Ekman erhöll på begäran ordet och yttrade: De i dag första gången bordlagda utskottsbetänkanden, af hvilka i synnerhet betänkandet n:o 1 är ganska digert, torde taga åtskillig tid i anspråk för att af Riksdagens ledamöter hinna genomläsas och begrundas. Jag har i tidningarna sett uppgifvet, att det skulle vara meningen att dessa ärenden skulle i kamrarne företagas till afgörande redan nästa måndag. Utan att tillerkänna en sådan uppgift i tidningarna allt för stor tillit, vill det dock synas mig, som om uppgiften icke kunnat framkomma, utan att anledning dertill förefunnits genom någon förberedande öfverläggning inom Riksdagen i fråga om att dessa ärenden så snart skulle förekomma till afgörande. Men då förutom dessa nu bordlagda betänkanden vi under de närmaste dagarne hafva att från särskilda utskottet vänta äfven andra, hvilkas innebörd står i så nära förening med de betänkanden, som nu i dag blifvit till oss utdelade, att de ovilkorligen behöfva läsas och begrundas i ett sammanhang, så tager jag mig friheten hemställa, huruvida det kan vara riktigt lämpligt att låta så viktiga frågor som dessa förekomma till afgörande så snart efter första bordläggningen som från onsdagen till den derpå följande måndag. Hvad särskilda utskottet vidkommer är dessutom att märka, att åtskilligt af den sakkunskap, som inom denna kammare varit att tillgå för frågornas utredande, har blifvit från utskottet utesluten, och det säges — om med sanning eller icke, det lemnar jag derhän — att åtskilliga fackmän hafva blifvit förbjudna att yttra sig i dessa frågor. Vid sådant förhållande kan det väl behöfvas, att Riksdagens ledamöter få sig tillmätt så mycken tid, att de må hinna sjelfva sätta sig in i och begrunda de föreliggande frågorna, innan de förekomma till afgörande.

Jag vet, att jag nu icke kan framställa någon proposition, och gör det icke heller. Hvad jag yttrat har jag känt ett behof att få säga, och jag hemställer värdsamt till herr talmannen att, när i talmanskonferensen det blir fråga om tiden, när dessa betänkanden skola till afgörande föredragas i kamrarne, detta icke måtte ske så hastigt, att Riksdagens ledamöter icke hunnit sätta sig in i de föreliggande frågorna.

Herr Reuterswärd: Till att börja med vill jag erinra den ärade talaren derom, att någon framställning från herr talmannen icke egt rum angående dagen, då dessa frågor skola förekomma. Äfven jag har i tidningarna sett uppgifvet, att de skulle behandlas

nästkommande måndag. Men äfven om denna uppgift vore riktig så till vida, att denna dag vore påtänkt såsom föredragningsdag, så tror jag dock, att den tid vi hafva från och med i dag till nästa måndag skall vara tillräcklig för att hinna både läsa och begrunda dessa betänkanden. Vi torde påminna oss, att såväl denna som många andra viktiga frågor här oftast förekommit i slutet af de lagtima riksdagarne, så att vi knappast haft mer än ett par dagar för att genomläsa och begrunda massor af viktiga frågor. Denna härordningsfråga är för öfrigt icke så ny, att icke de fleste af oss, som följt med henne, hafva fullkomligt reda på hvad särskilda utskottet i sina afgifna betänkanden föreslår. Dessutom tror jag, för min del, att hvarje uppskof med denna frågas lösning icke kan vara till hennes fromma.

Utan att gå talmanskonferensen eller herr talmannens framställning i förväg, anhåller jag, att herr talmannen icke måtte af den siste talarens anförande få den uppfattning, att det är Första Kammarens enhälliga mening, att föredragningsdagen må uppskjutas.

Kammaren åtskildes kl. 2.41 e. m.

In fidem
A. von Krusenstjerna.

Torsdagen den 17 november.

Kammaren sammanträdde kl. 3 e. m.

Föredrogos, men ~~ordlades~~ å nyo på flere ledamöters begäran särskilda utskottets under gårdagen bordlagda utlåtanden n:is 1—6.

Herr talmannen yttrade, att han i enlighet med öfverenskomelse, träffad vid talmanskonferens, finge hemställa, det kammaren ville besluta, att de utlåtanden, som denna dag bordlagts andra gången, skulle uppföras på föredragningslistan till det sammanträde, som i kammaren komme att hållas nästinstundande måndag.

Herr Ekman: Jag beklagar, att icke talmanskonferensen har funnit någon anledning att på de skäl, som jag tog mig friheten i gårdagens plenum anföra, föreslå någon senare dag för behandling inom kamrarne af de betänkanden, i anledning af hvilka den urtima Riksdagen nu skall fatta beslut. Jag tog mig friheten i går nämna, att så väl första, som andra afdelningens betänkanden borde läsas i ett sammanhang. Andra afdelningens betänkande har ännu icke blifvit bordlagdt. Vi räkna i dag den 17 november, måndagen är den 21, således äro icke mer än fyra dagar tillmätta för Riksdagens ledamöter att taga kännedom om de viktiga betänkandena. Jag tror, att det fans goda skäl för det yrkande, jag framstälde, att en längre tid skulle åt Riksdagens ledamöter blifva tillmätt, än den, som nu är föreslagen. Att jag icke uttalat en mening, som delas af alla kammarens ledamöter, det erfor jag i gårdagens plenum, då herr ålderspresidenten ville tillkännagifva, att det fans andra ledamöter i kammaren, som hyste en mot min motsatt åsigt. Han yttrade, att »hvarje uppskof med dessa frågers lösning kunde icke lända till deras fromma». Jag föreställer mig, att han då tänkte, att Riksdagen skulle i hufvudsakliga delar bifalla det särskilda utskottets framställning eller kanske ännu hellre, och som jag för min del tror vore bättre, Kongl. Maj:ts proposition oförändrad. Men ett sådant yttrande som det af honom fälda skulle lätt kunna tolkas derhän, att ju mindre Riksdagens ledamöter vore i tillfälle att sätta sig in i, läsa och begrunda det särskilda utskottets betänkande, desto bättre vore det för en sådan lösning. Det kunde naturligen icke vara hans mening. Han vet allt för väl, att det är en riksdagsmans skyldighet att noga granska och öfverväga de framställningar, som komma till Riksdagen, deröfver uttala sin mening och sedermera på grund deraf fatta beslut. Men att hans yttrande i landet kan komma att få en sådan tolkning, som den jag nyss antydde, det är icke osannolikt, och jag vågar till honom och till de med honom lika tänkande hemställa, om de icke till förekommande af en sådan misstolkning skulle vilja förlänga tiden för Riksdagens ledamöter att taga betänkandet i öfvervägande, innan afgörande beslut fattas. Jag vill nu icke framställa proposition om förlängning af tiden, hvilken jag velat föreslå till nästa onsdag, förr än jag fått höra, om någon i kammaren understöder min mening.

Herr Reuterswärd: Till en början får jag tacka den siste ärade talaren för hans ömhet om min person och om mitt anseende inom landet, då han icke ville, att jag skulle blifva missförstådd till den grad, att jag genom mitt yttrande i går skulle anses hafva velat förhindra hvarje riksdagsman att taga noggrann del af utskottets utlåtande i den stora och viktiga fråga, som föreligger. Jag tror dock, att jag i det fallet icke har så mycket att frukta, ty hvar och en skall besinna, att Kongl. Maj:ts propositioner hafva legat på kamrarnes bord i nära en månads tid, de äro af utskottet i hufvudsakliga delar bifallna, och dess betänkanden äro kända genom pressen och genom de meddelanden, vi kunnat förskaffa oss

på enskild väg. Således förefaller det mig, när vi få från och med morgondagen till måndag nära fyra dygn för att studera denna fråga och med den sammanhängande frågor, att det är tillräckligt, i synnerhet för dem, som nu gått lediga några veckor. Om de skulle anstränga sig några dygn, är det icke för mycket begärdt, när det är angeläget, att man ju förr desto hellre får frågan löst, och lyckligt löst, derom är jag öfvertygad. Hvarje dag, som ytterligare förflyter före afgörandet, förspilles i onödan. Hvad som bordlades i går, är visserligen digert, men det mesta har kunnat inhemtas i den kongl. propositionen, och för öfrigt får man nära fem dagar att läsa och begrunda betänkandet. Det återstående betänkandet skall, efter hvad ordföranden i det särskilda utskottet i dag inför talmanskonferensen upplyst, blifva färdigt i afton, och kommer att utdelas i morgondagens förmiddagsplenum.

Jag kan vidare säga, utan att förråda någon hemlighet, att man antager såsom sannolikt, att diskussionen inom Andra Kammaren rörande det första betänkandet kommer att räcka måndag och tisdag, och då föreställer man sig, att onsdagen skulle blifva en ledig dag, åtminste förmiddagen, för att studera det senare betänkandet.

Jag hoppas därför, att kammaren icke motsätter sig det förslag, som af talmannen framstälts och som enhälligt blifvit af talmanskonferensen tillstyrkt.

Efter härmed slutad öfverläggning beslöt kammaren, att de utskottsbetänkanden, som denna dag bordlagts andra gången, skulle uppföras på föredragningslistan till kammarens sammanträde måndagen den 21 innevarande månad.

Herr talmannen tillkännagaf, att under morgondagen plenum komme att hållas kl. $\frac{1}{2}$ 11 f. m., för att kammarens ledamöter så tidigt som möjligt skulle få del af de utskottsbetänkanden, som då väntades inkomma från särskilda utskottet.

Kammaren atskildes kl. 3.12 e. m.

In fidem
A. von Krusenstjerna.

Fredagen den 18 november.

Kammaren sammanträdde kl. 10.30 f. m.

Anmäldes och bordlades särskilda utskottets nedannämnda utlåtanden:

n:o 7, i anledning af ej mindre Kongl. Maj:ts propositioner n:r 4, om ändring i förordningen den 3 juni 1892 angående beviljning af fast egendom samt af inkomst, och n:o 6, angående beräkning af viss andel af öfverskottet å statsregleringarna för år 1890 och föregående år som en statsverkets tillgång för år 1893, än äfven inom Riksdagen väckta motioner i dithörande ämnen; samt

n:o 8, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition med förslag till förordning angående ändrad lydelse af § 58 i förordningen om kommunalstyrelse på landet.

Kammaren åtskildes kl. 10.32 f. m.

In fidem
A. von Krusenstjerna.

Lördagen den 19 november.

Kammaren sammanträdde kl. 2.30 e. m.; och dess förhandlingar leddes af herr vice talmannen.

Föredrogos, men bordlades å nyo på flere ledamöters begäran särskilda utskottets nedannämnda, under gårdagen bordlagda utlåtanden:

n:o 7, i anledning af ej mindre Kongl. Maj:ts proposition n:o 4, om ändring i förordningen den 3 juni 1892 angående beviljning af fast egendom samt af inkomst, och n:o 6, angående beräkning af viss andel af öfverskottet å statsregleringarna för år 1890 och föregående år som en statsverkets tillgång för år 1893, än äfven inom Riksdagen väckta motioner i dithörande ämnen; samt

n:o 8, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition med förslag till förordning angående ändrad lydelse af § 58 i förordningen om kommunalstyrelse på landet.

Kammaren åtskildes kl. 2.35 e. m.

In fidem
A. von Krusenstjerna.
